

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litera garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 28 Octomvre.

Descoperirile contelui Kálnoky în delegațiunile ungurești au preocupat întreaga presă europeană. Mai ales cuvintele lui privitoare la Rusia au fost comentate ca simptomele unui război apropiat. Am promis, că vom reproduce și apărările diarelor din România față cu cuvintele contelui Kálnoky.

Ne împlinim promisiunea reproducând după diarul „Națiunea”.

Eată comentarele acestui diar:

„În genere diplomația europeană și în special diplomația austriacă păstrează cătră cele lalte state un tact și o măsură de expresiuni, ce nu întempinăm în limbajul lumii parlamentare. Un cuvânt nesocotit eșit din gura unui ministru de esterne și îndreptat în contra unui guvern vecin poate să producă nise complicațiuni internaționale de o natură foarte neplăcută. Asemenea vorbe se lasă numai atunci, când autorul lor voese să dea naștere la un conflict, când caută pricina cu luminarea. Declarațiunea de Vinerea trecută a contelui Kálnoky dinaintea Delegațiunilor austro-ungare poartă un caracter agresiv și, dacă n'am ține seamă de aprinderea oratorului în cursul vorbirii sale, am ține, că ministrul de esterne al Austro-Ungariei, luând acest ton față de Rusia, avea intențiunea vedită de a ofensa pe vecina sa dela Nord-Est.

Explicațiile date delegațiunilor austro-ungare de cătră contele Kálnoky asupra relațiunilor austro-ungare cu statele vecine se pot compara cu un reverber, care proiectează o lumină concentrată asupra corpurilor din prejurul său. Acest reverber, se îndreptează cătră cele patru puncte cardinale și aruncă asupra fie-căruia din ele razele sale destăinuitoare. Mașinistul îl întoarce cătră România, Bulgaria, Sârbia, Turcia, Italia, Germania și Rusia, spre a face pe spectatori să vadă apele, în care se scaldă fie-care din ele. Pretutindeni ochii ministrului de esterne nu întempină decât scene înbucurătoare; bunele relațiuni ale Austriei cu Turcia n'au fost nici o dată întrerupte, Bulgaria va trebui să dărme, după inițiativa Porții, cetățile de pe malul Dunării, Serbia și România vor ajuta pe Ungaria în cestiunea regulării Porților de fier, Germania este mai mult de cât ori când trup și suflet cu monarhia Habsburgică, Italia s'a apropiat într'un mod definitiv de alianța puterilor din centrul Europei. Partea importantă a declarațiunii contelui Kálnoky

este în cuvintele, de cari d-sa se slujesc la adresa Rusiei. „Raporturile împăratului Austriei cu Țarul sînt neconținut din cele mai cordiale. Relațiunile amânduror guvernelor sînt într'o stare normală. Animositatea ce se arată contra noastră în Rusia este mărginită în cercuri foarte restrinse. Nici Țarul, nici guvernul său nu se gîndesc la război, nu numai din cauza stării de lucruri din lăuntru, ci și pentru că se scie la Petersburg, că noi nu vom fi singuri în fața unui atac al Rusiei. Este dar permis a spera, că era păcii va fi de lungă durată.”

Fie cine vede că, ori cât de asigurătoare vor fi cuvintele despre cordialitatea raporturilor dintre Alecsandru III și Francisc Iosif, pasagiul reproduș mai sus cuprinde un fel de sfidare la adresa guvernului Rusesc. Austria nu se teme de un atac din partea putericei sale vecine, pentru că aceasta are așa de mult de lucru la sine și pentru că Austria se întemeiază pe spriginul altor puteri, cari în momentul critic, nu o vor lăsa singură. Așa dar se declară în mod oficial, că un război între Austria și Rusia va fi urmat de o declarație de război din partea Germaniei și poate și din partea Italiei contra Rusiei. Tot de o dată se accentuează, deși în treacăt, că situația internă a imperiului de Nord nu este de natură a-i permite o excursiune armată dincolo de hotarele austriace; în fine se dă a se înțelege că diarele rusesci ar trebui mai disciplinate și că răspunderea escapadelor lor cade numai asupra Țarului și ministrilor săi. S'a vădut adesea că resboaele de sabie și tunuri încep cu resboaele de condeie.

De sigur însuși Contele Kálnoky a recunoscut gravitatea cuvintelor sale și de aceea s'a și grăbit a le da a doua și o interpretare mai dulce. Agenția Havas ne face cunoscut, că ministrul de esterne al Austriei „ține a repeta, că relațiunile Austro-Ungariei cu Rusia sînt cu totul amicale, fiind-că declarațiunile sale de Vineri au fost interpretate de unii, ca și cum ele ar fi avut o țintă îndreptată contra Rusiei. Astfel n'a fost sensul cuvintelor sale. Trebuința păcii domnesce în Rusia numai puțin decât în Austria și tot atât de bine în cercurile guvernamentale, ca și în populațiunea rusească.”

Ori cine va compara textul declarațiilor de vineri și pe al celei de sâmbătă, se va convinge că declarația din urmă este făcută într'o formă cu mult mai cuviincioasă de cât cea dintăiu. Rusia trebuie să se fi simțit atinsă de puținul *sans gêne*, cu care o tratează vecina sa și de alusiunile malițioase la starea ei internă. În ori ce caz contele Kálnoky din pele de ren; el mulțamea cerului că nu a cedat poștei sale de a spinteca banditului pântecul, cum spintecase ursul dela munte. Era foarte important a prinde de viu pe unul din bravii baronului. Ceialalți doi, creșându-l mort, cugetau că împreună cu șeful lor au pierdut partia, și apropiindu-se într'un moment unul de altul schimbă în tr'un singur cuvânt al iargonului lor formula desperată: scape, cine poate; dară ei își făcură socoteala fără maior și fără locotenent; aceștia îi urmăriră și prinseră pe unul, până ce celălalt fugise.

— Pentru Dumneșu! ești rănit, Waldo? ține maiorul ajutând lui Cristian a desarma bandiții.

— Ba nu, răspuse Cristian, care nu simțea rana sa decât din căldura sîngelui, ce-i umplea mîneca. Aveți funii?

— Da, de bună seamă! Noi am avut de gînd să prindem pe domnișorii aceștia. Dară, dacă nu ești prea ostenit, Cristian, suflă una cu cornul, ca să aducem și pe ceialalți amici ai noștri aici, ei ne așteaptă și ne caută, este o oară. Ține, aici este instrumentul.

— Mai bine descărcați armele, ține Cristian.

— Ba nu; au fost destule focuri; sună trîmbița, ține ține.

Cristian făcu precum i se poruncise: însă nu-mai caporalul veni.

a făcut foarte bine reluând a doua și acel subiect spre a tracta pe rivala sa cu condescendența obicinuită în formulele diplomatice. O ațătare neconținută a Rusiei ar ave poate de rezultat stricarea acestui echilibru nestabil, în care se află continentul nostru. Rusia vede cu durere influența ei scădînd în Europa, și nu se scie, dacă într'un moment de desperare, nu va lua o rezoluțiune periculoasă pentru pacea acestui continent, rezoluțiune cu atât mai periculoasă, cu cât nimeni nu poate spune într'un mod hotărâtor, dacă Franța și Anglita vor rămâne nesce simple privitoare la înfricoșata tragedie, ce se prepară între culisele diplomatice.

Delegațiunile ungurești în ședință plenară au desbătut în general raportul comisiunii pentru esterne. După raportul acestei comisiuni, între alții a vorbit contele Bánffy Bela la adresa statelor din sudul Europei, provocându-se în special la România. Coarda contelui Bánffy nu este bătută de prima dată și numai de dînsul. Ea se repetesce aproape în toată ziua și culminează în aceea, că noi gravităm în afară.

Eată ce ține dînsul:

„Deși nu mă ocup cu politica înaltă, fie-mi totuși permis a face unele observațiuni asupra statelor vecine sudice. Doreș și eu, ca rapoartele noastre cu statele vecine să se desvolte în mod cât mai amical, și ca interesele noastre să fie comune. Aceasta va fi spre folosul acelor state, însă ca această comunitate de interese să se poată desvolta și susține, e de lipsă, că dacă încheiăm convențiuni cu aceste staturi, acele convențiuni să fie respectate și de cătră partea cea mai slabă, și nu numai de cătră cea mai tare, și să nu se mai întampe ca și cu convențiile, cari le-am încheiat spre exemplu cu România, pre cari le respectăm numai noi exclusiv, ear România nu. *Mai departe e de lipsă, ca să nu se agiteze în acele state asupra noastră. Agitațiunile aceste sînt neplăcute pentru noi, și de tot stricicioase în rezultatele lor, căci ele agitațiunile — nutrite, nu vreau să țic de guvern, ci de presă și de multe ori și de parlament chiar, în cetățenii dela noi de o naționalitate cu ei, nu pot produce alt rezultat, decât că stîrnesc dorințe nerealisabile și hrănesc antipathii, cari nu pot fi în interesul păcii împreunate cu ordinea nici la noi, nici la ei. Eu cred că guvernul are destulă forță — *elegendő szilárdság* — a susține poziția, pe care o pretinde starea monarhiei noastre, căci altmintrelea, dacă din bunăcuviință și considerațiuni vom ceda noi totdeauna, cel tare va deveni slab, și cel slab tare. (Aplause.)*

E curios a auzi asemenea cuvinte din gura unui ungar în priveliștea ținutei presei ungurești

— Veți, ține maiorul cătră Cristian, toată afacerea are să aibă aerul unei partii de promenadă, în care ne-am pierdut și regăsit.

— Eu nu te înțeleg.

— Vr'o câteva oare trebuie să fie așa, ține ține, ca să nu afle baronul prea de timpuriu sfârșitul afacerii și să nu trimită în contra noastră pe ceialalți mișei, ce-i are fără îndoială în rezervă. Încât pentru el, adăogi el slăbind din glas, îi vine rëndul, fii liniscit!

— Rëndul i-a venit, răspuse Cristian; sînt convins.

— Încet, încet, scumpe amici! aceasta nu e treaba dtale. Grigia aceasta mă privesce pe mine și eu sînt hotărît a întrebuița toată strictetea, de oare ce acum avem doveți la mână. Însă nu putem face nimic în contra unui nobil și unui membru al dietei fără ordine mai înalte; noi le vom obține, n'ai grige. La moment ai să mă ascultți, amici, căci eu te provoc în numele legilor și în numele onoarei a împlini ordinele, ce am să țic le dau.

În momentul acesta, veni dl Goefle, cu capul gol, cu o faclă într'o mână și cu sabia într'alta. El eșise prin ușa odăiei de durmit, după ce hotărîse nu fără osteneală, pe cele două femei a rămâne închise sub paza lui Peterson, căci amîndouă probară un curagiu egal pentru ele însuși și o grige egală pentru cei absenți.

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare).

Pe lângă toată prezența sa de spirit minunată, Cristian simțea o excitațiune violentă, însă cu un amestec de plăcere avidă ca și beția răsunării. Așa, el fu aproape desamăgit auzînd în dosul său, nesce pași moi ca ai săi, în cari recunoscuse îndată cismele de filț a soților săi dela vînătoare. El se temea, să nu fugă bandiții fără luptă. El fugi spre amicii săi, și le ține încet și repede:

— Ei sînt aci, trei inși, trebuie să-i prindem!... Veniți după mine și tăceți!

Și îndată, întorcîndu-se drept spre inimi, el se opri în locul, unde tocmai credea, că s'a adunat numindu-se de nou, și batjocorînd stîngăcia și lasitatea lor. În momentul acesta unul din bandiții îl lovi la braț cu un pumnal și cădu la picioarele sale amețit și nădușit de o lovitură cu coada cuțitului norvegian, ce Cristian îi dase tocmai în inimă. Cristian nu era decât ușor rănit, mulțamită vestei sale

și a întregii societăți ungurești în toate afacerile dintre noi și România, și mai ales în afacerea cu Ciangăii, afacere, care formează, vârful piramidei blamagielor ungurești.

După scriile mai nouă parlamentul Ungariei și va reîncheie activitatea în 17 a. l. c.

Căsătoria civilă dintre creștini și jidani preocupă de mult mintea politicilor noștri. În fine ea se apropie de realizare. Încă în timpul acestor parlamentare se va regula căsătoria civilă între creștini și jidani. La aceasta nime nu e mai interesat ca și jidanii însuși. Față cu unele versiuni, că această afacere se va lua acum dela ordinea zilei, diarul „Nemzet” ne spune, că guvernului nici prin minte nu-i trece amânarea acestei afaceri. Cu privire la această afacere guvernul și acuma stă pe baza spusă de domnul Tisza în luna lui Octombrie atât în clubul liberal, cât și în parlament. Guvernul susține proiectul și nu are nimica contra, ca el să devină lege. Ce se atinge de planul unor singuratici, aceasta nu poate servi de cinosură. Pot fi mulți, cari nu vor vota pentru proiect, marea majoritate însă va fi pentru, căci majoritatea parlamentului din Budapesta pre terenul dreptului matrimonial are vederi sănătoase, și nu va face ca să se aleagă nimica din proiect.

Cestiunea croată se apropie tot mai tare de deslegare finală. Se așteaptă cât mai îngrabă denumirea banului, și prin aceasta restituirea constituției.

Despre persoana fiitorului ban sunt foarte multe coniecțiuni. Cea mai probabilă e, că el va fi denumit dintre militari — una la mână, — și că va fi omul simpatic al Croaților.

Telegramele mai nouă ne pun în vedere denumirea generalului de cavalerie Filippovici de ban al Croației. Acestuia apoi se va da mână liberă în denumirea șefului de secțiune. Versiunea aceasta a făcut bună impresiune asupra croaților. Sântem curioși să vedem, ce vor dice diarele din Budapesta la această versiune.

În Serbia merg lucrurile foarte rău. Revoluția a erupt formal și prima ciocnire între trupele regulate și resculați se termină cu retragerea acestora. Situațiunea Sârbiei e foarte critică. Diarele din Viena și Pesta condamnă unisono măsurile extreme luate de guvernul actual. Nu se scie încă ce dimensiuni au luat mișcările. Se vede însă, că criza nu e de parte, căci la dorința comisariului regesc, gen. Nicolici, căruia s'a încredințat zdrobirea resculărilor, s'au arestat capii comitetului central din partidul radical. Arestarea preste noapte a lui *Pasici*, *Theodorovici*, *Andreiu Nicolici*, a traficariului *Tausanovici*, și a profesorului *Giaja* a făcut mare senzațiune. Din împregiurarea, că arestarea lor a urmat la urgenta recercare a comisariului regesc Nicolici, se deduce că ei stau în legături cu revolta dela Zajciar.

Eri s'a pus și ținutul Banja în stare de asediu. Ilustrațiuni mai eclatante la vorbirea contelui Kálnoky despre stabilitatea păcii și liniscirea din orient, ca și starea de lucruri din Bulgaria și Serbia și bagatelul de 500,000 fl. pentru informațiunile politice în orient nu se puteau face.

Sânt curioase combinațiunile bărbaților noștri, în mâinile cărora sânt puse destinele presei. Mai eri alaltăeri cântau din puteri, „*vecinica pomnire*” asupra influenței rusești pierdute în Bulgaria pentru vecie, și astăzi incurcătura din Serbia o atribuiesc enormei influențe a Rusiei în orient, influență, ale cărei roade în Serbia se apropie de coacere.

Causele acestei mișcări în Serbia nu se scie încă. Mai mare întunecime acopere scopurile ei. Unii le reduc la resturnarea dinastiei Obrenovici și la restituirea Karageorgevicilor, alții la ticăloasa administrare din țeară, alții la agitațiunile rusești și alții partidei lui Risticii.

Positiv e că Serbia stă în fața unei crize, ale cărei urmări nu se pot precalcula.

Măsurile radicale ale principelui Bulgariei, care pe oficioasele dela noi le-au scos din sărite, n'au produs tot asemenea sentimentalism și în Russia.

Publicistul *Katkov* vine a aprețui în „*Moskovkija Wjedomosti*” și el întemplerile din Bulgaria, și mare este mirarea lui, că evenimentele din Bulgaria sânt considerate ca o înfrângere a Rusiei. Mai înainte de a fi cu totul lămurite aceste evenimente, este peste puțină a se spune, dacă Rusia poate fi sau nu mulțămită cu ele. Ceea ce se scie până acum vorbesce contra presupunerii unei înfrângeri. Suspendarea puterilor estraordinare ale principelui s'a făcut după sfatul plenipotențiarului rus și poate contra voinței principelui. Deși toate nu s'au făcut în mod analog cu acest sfat, totuși trebuie să ne întrebăm, unde este înfrângerea aci?

Nimeni n'a impus principelui pe generalii ruși, el singur i-a ales altă dată, spre ași păstra încrederea Rusiei, deși pe atunci i s'a pus în vedere de Rusia, că ar face mai bine să aleagă bulgari. Neîncrederea generalului Sobolew față cu Camarila, contra căreia se declarase și dl Hitrovo a provocat conflictul. Principele se simți blesat și găsi poate că epitropia este de nesuferit. De altmintreli el nu ceru retragerea ministrului, ci trimiterea generalului Ernroth la Sofia, ca să se cunoască, cum stă în adevăr cestiunea. Astfel dar nu este nici de cum vorba despre o înfrângere, mai ales că Rusia nu urmăresce o politică interesată față cu protegiații săi liberați. Ei trebuiesc să fie numai scutiți de influența streină, și să trăiască pentru ei însuși. Față cu marea sa întindere de teritoriu și cu micul număr de poporațiune, Rusia poate și trebuie să și întrebuițeze forța sa de muncă și capitalele sale numai în țeară.

Guvernul frances a trecut peste afacerea din Tonking cu succes. Politica colonială a câștigat majoritate în camera Francesă. S'a dis foarte des în timpul mai din urmă, că principelui Bismarck i-a succes a isola pe Franca cu desăvârșire. La verosimilitatea aceasta a contribuit foarte mult și profeta intelnire a țarului cu bêtărânu Wilhelm, întelnire, care a rămas numai în profetie.

Acuma ca din senin se vorbesce despre o apropiere a Rusiei de Franca. Diariului *Le Gaulois* i se comunică din Petropolea următoarele:

Vice admiralul Jaurés fu Marți primit în audiență de plecare de împăratul Alecsandru III. Invitat la un prânț intim al curții i se dede loc la dreapta împărătesii, pe când împăratul sta la dreapta dlui Jaurés. Comitele Tolstoi, ministrul de interne ridică un toast pentru sănătatea împăratului, după care suveranul se ridică în picioare și adresă reprezentantului Franciei următoarele cuvinte: „*Ridic paharul meu spre a bêt pentru prosperitatea națiunii franceze amica noastră sinceră și intimă.*” Toți cei de față răspuseră stând în picioare, prin urale entusiaste. Ear orchestra, care se afla într'o sală de alături în tonă Marsiliesa, care n'a fost cântată încă până în această zi în prezența țarului și a lumii oficioase ruse. După aceea vice-admiralul Jaurés beu de ase-

menea în sănătatea țarului, a întregii familii imperiale și pentru viitorul poporului rus, aliatul natural al Franciei. După prânț țarul avu o lungă întrevorbire cu ambasadorul frances și cu ministrul său de esterne dl de Giers. La acestea „*Telegraful*” din Bucuresci face următoarele observări:

Nu scim, intru cât vor fi de adevărate aceste relațiuni ale diarului „*le Gaulois*,” dar în ori-ce cas ele nu vor lipsi de a produce o senzațiune prin statele vecine și mai ales prin Germania și Austria, tocmai în momentul, când delegațiunile ungare felicitau pe comitele Kálnoky pentru întreținerea de bune relațiuni cu toate puterile europene și în special cu Rusia.

Concurs pentru interpret (tălmăciu) valach la tribunalul reg. de aici. Pe tabla neagră a tribunalului reg. de aici este afișat următorul anons oficial:

„67/1883 sz. eln.

Pályázat.

„*A vezetésem alatti nagyszabeni kir. Törvényszék f. évi január hó 4-én 5750/1883 sz. alatt kelt határozatával, a német és oláh nyelvekre nézve a kir. törvényszékhez egy, esetleg két állandó hites tolmácsi állomást rendszeresítvén, ezen állomások betöltése végett az 1883 Octóber hó 22 ről 32942. sz. a. kibocsátott igazságügyministeri rendelet 5. §. értelmében pályázatot nyitok. etc. etc.*

Nagyszabeni Octóber 31. 1883.

Székács m. p. elnök.”

Asta tradusă în românesce va se dice:

Tribunalul regesc din Sibiu, care este sub conducerea mea, prin decisiunea sa din 4 Ianuarie a. c. Nr. 5750/1883 sistemisând la tribunalul pentru limbele *valacha* și germană două posturi de interpreți permanenți, în sensul §-ului 5 al ordinațiunei ministerului de iustitie ddtto 22 Octomvre 1883 Nr. 32942 deschid concurs pentru îndeplinirea acestor posturi etc etc. *Szekacs* m. p. președinte.

Am avé și excepțiuni principiali în contra acestei dispozițiuni administrative pe terenul justiției, care nu poate fi justificată numai prin cea împregiurare, că la tribunalul de aici nu sânt aplicați în numer de ajuns ampioiați, cari cunosc limba poporului, — ceea ce este în contra legei pentru egală îndreptățire a naționalităților, și în contra rațiunei unei adevărate justiție prompte și estine, — ear aplicarea interpretilor se sistemisează chiar, pentru că și neaplicarea românilor se devină sistemă.

Dar despre aceasta s'a mai vorbit și durere, credem că vom fi necesați a mai vorbi și în viitoriu, — cea ce ni împune să ne ocupăm de astădată de acest concurs însă este espresiunea „*oláh*” carea pentru prima oară o vedem în act oficial dela 1848 incoace.

Nu credem că în citatul conclud al tribunalului să se cuprindă numirea „*oláh*” căci la 4 Ianuarie a. c. era condus tribunalul de alt președinte, carele scia bine românesce, și nu era cuprins de nici o antipatie în privința naționalităților, cu atât mai puțin credem, că acel cuvânt să se afle în ordinațiunea ministerială, căci la ministeriu sciu prea bine, care este numirea oficială a românilor în limba maghiară, și oamenii dela ministeriu sciu face diferință între stil oficial și privat.

— Cristiane! Cristiane! esclamă el, așa te ții de vorbă?

— Am uitat toate, domnule Goefle, response Cristian încet: împregiurările au fost mai tari decât mine... Ași fi putut aștepta, până ce ar fi venit să spargă ușile și să tragă focuri asupra femeilor?... Eată, sântem scăpați; mergi la Margareta și o liniscesce.

— Alerg, response avocatul strănutând, cu atât mai mult că mă intronez grozav... Eu sper, dise el tare, că domni aceștia o să vină la noi!

— Da, de sigur, așa e vorba, response maiorul; dar mai înainte avem să împlinim datorințele noastre.

Dl Goefle se duse să liniscescă damele și ceialalți bărbați ridicară cadavrul lui Massarelli, ce fu transportat de cei doi prizonieri, cu pistolul la gât, într'una din pivnițele gaardului. Aceștia bine legați fură apoi conduși în bucătăria lui Stenson, unde locotenentul și caporalul aprinseră earăși focul și se instalară acolo, ca să-i păzească până ce maiorul se pregăti a-i asculta confrontându-i cu Cristian.

Cristian deveni nerăbdător, vedând procedură așa regulată într'o afacere, ce maiorul o cunosccea mai bine decât el însuși; însă maiorul, vorbind franțuzesce, îl făcu să înțeleagă că cu un adversar

cum este baronul nu este așa ușor, precum credea el, a dovedi tocmai un fact limpede și adevărit.

— Și apoi, adause el, eu ved cu regrete, că ne cam lipesc martorii. Dl Goefle n'a vedut nimic decât rezultatul afacerii. Noi n'am găsit aici nici pe dl Stenson, nici pe nepotul său, nici pe servitorul Dtale. Eu am sperat că vom fi mai mulți să te apărăm la timp și să constatăm faptele cu ochii. Sub-locotenentul și patru soldați ce-i trimisesem aici n'au venit încă. Cu toate că bostoelele noastre sânt în apropiere, și că avem soldați destui, se poate întempla, din cauza negurei, să treacă mai multe oare până ce avem aici opt oameni sub arme.

— Dar de ce sânt de lipsă opt oameni, ca să păzesci doi.

— Creți Dta, că baronul vedând pentru prima dată spărgându-i se una din combinațiunile sale diavolesci va da pace? Eu nu sciu ce va nascoci, dară de sigur el va nascoci ceva și de ar fi nevoit să dea foc Stollborgului. De aceea eu m'am hotărit să petrec noaptea aici, ca să prinț, cu ajutorul Dvoastre și pe ceialalți bandiți, cari ni i-a trimite aici, sub pretext de serviții sau altfel.

Partea cea mai mare din acești servitori străini a baronului este o bandă de hoți și de ucigași, și trebuie să-i prindem în delict flagrant.

Atunci își stau bine, că magistrații vor îndrăzni să păsească cu strictetă în contra Domnului nevoit

să provoace în zadar asistența țeranilor săi. De nu procedam așa, fii sigur că sântem noi, cari perdem partia. Toată lumea se va teme; baronul va găsi mijlocul de a respinge responsabilitatea evenimentelor, sau de a ne face să eliberăm prizonierii.

Dta ai să treci de un ucigaș și noi avem să trecem de visionari sau cel puțin de oficeri tineri fără esperință, ce iau partea vinovatului și arestează oameni cinstiți; căci poți fi sigur, că cei doi bravi, ce-i ținem aici, au instrucții bune. Eu am să-i ascult și veți vedé, că ei își rënduesc treaba lor bine, Eu me rămășesc, că ei își sciu lecția, de nu se poate mai bine.

În faptă cei doi bandiți răspuseră cu obrăznicie, că ei au venit la porunca stolnicului să instiințeze pe omul cu marionetele, care se întărđiase cu reprezentăția sa; că acesta vedând între ei, pe unul din vechii săi camerași, pe care era mănios, l'a urmărit și ucis. Apoi el a injurat și provocat pe ceialalți și acela, care rânise pe Cristian, jura că l'a rânit din greșală voidnd să prinț pe un furios.

— El era așa furios, adause el, de mi-a spart peptul, încât scuipe sânge.

— Ai să veți, dise Cristian cătră maior, că mi-a lipsit considerația cătră dlui, de nu m'am lăsat să mă omoare!

— Și ai să veți, response Larrison, că ucigașii au să scape de fuine! Legile noastre nu aplică pe-

După cele auzite despre domnul președinte însă, care înainte de a veni aici, numai din diuare a cunoscut pe români, ear despre limba lor nici idea n'a avut, sîntem siguri, că această numire este numai fapta Dsale.

Ne luăm voia deci a-l reflecta, că numirea oficială a românilor în limba maghiară este „román”. Nu voim să-l reflectăm la acele legi transilvane cari au înarticolat în lege această numire, i atragem atențiunea însă la unele legi cari se ocupă de români, precum este p. e. Art. IX din 1868. acolo precum și în alte legi și în toate rescriptele regesci și în toate ordinațiunile ministeriali referitoare la români nu va afla pe români altfel numiți decât „román.”

Este un lucru de gust și de bunăcuviință, dacă cineva în conversații private sau în jurnalistică chiar, numesce pe un popor cu un nume, care lui nu-i convine, și care după împregiurări poate fi și insultătoriu, — actele oficiale însă fără privire la gustul privat al dirigătorului, au să fie compuse conform legii, cu serioșitate și cu demnitate.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman”.

Budapesta, 26 Oct. 1883. Se dice, că de omenie se nu fugă omul nici odată. Eu încă nu prea fug de ea. Cu toate aceste m'a frapat marea distincțiune, de care fu părtașă ultima mea corespondență. Nu erau dedate ele a figura într-o societate atât de aleasă, nici a fost destinată de a fi publicată la restaurația fără voie a personalului din corpul redacțiunii „Telegrafului Roman”.

Însă nu noi sîntem stăpâni preste destinele noastre, și nu eu sînt cel, despre care se crede că a prins norocul cu mâna, precând nici prin vis nu-i trecea.

Să revin la ceea, ce voiam să vă scriu.

La vederea celor trei autografe, toți am rămas incremenți. Eu, care cunoșeam în câtva și trecutul „Telegrafului Roman” și împregiurările critice actuale, credeam și cred în continuitatea „Telegrafului Roman” în spiritul Marelui „Șaguna”; tinerii ceialți însă credeau, că acum cu un „saltus mortale” „Telegraful Roman” s'a dat în brațele părintescului guvern, spre a pute contribui și el la sugrumarea neamului nostru. Purtarea lui de până acum a adus pe mulți la credința mea.

Pe noi aici ne-a binecuvântat Dumnezeu cu toate. Sîntem patrioții cei mai înflăcărați, căci scim unguresce, și vorbim unguresce. Patriotismul modern mai eclatant se demonștră deci prin noi, căci în opoziție cu alți tineri români de ai noștri, noi n'am mers nici în Germania la studiu, de unde veneam acasă ca pangermani, nici în România, de unde ne rentornam ca dacoromâni, nici în Moscua, de unde veniam ca panslavi împelițați, ci am venit aici la Budapesta, unde ni se toarnă patriotismul cu tolceriul în cap prin totala lipsă de caracter pronunțat al neofitiilor din ceata stăpânilor dela înalta oblăduire.

Scandalul cu defraudarea banilor adunați pentru bieții Ciangăi este pus în mâinile justiției.

Ați mâne vor găta cu investigațiunea și la pertractare vom avé ocașiunea a mai înregistra un

deapsa de moarte decât la criminalii ce mărturisesc. Acestia o sciu bine, cât de absurd se vor apăra, ei au să reușască. Causa Dtale nu va fi poate așa bună ca a lor. De aceea noi la rëndul nostru ținem în partea Dtale Cristian, n'ai grige.

O! Causa lui Cristian e foarte bună! dise dl Goefle, care venise să auză ascultarea bandiților chemând pe oaspeții săi în castelul ursoaicei, cum dicea el. Noi avem arme destule în contra baronului, de am pute numai scăpa pe bētrânul Stenson dus cu sau fără voe la castel. Domnilor avem să găsim mijlocul împreună.

— La aceasta, domnule Goefle, dise maiorul nu putem gēndi. Stēpânul castelului e judecător în dominiul său, și, prin urmare, și în casa sa. Eu nu sciu în ce legătură stă afacerea lui Stenson cu afacerea lui Cristian, dară opiniunea mea este să nu le incurcăm. Mai nainte de toate vreau să sciu dacă a găsit Cristian în adevăr în șeana măgarului său o cupă de aur, ce baronul a ordonat să se bage acolo, ca odinioară Iosif voinde să ispitească pe frații săi, însă, eu supun, cu intențiuni mult mai puțin pacinice.

— Pe onoarea mea, dise Cristian, eu nu sciu. Veniți cu mine să vedem.

Ei se duseră în grajd, unde găsiră pe Puffo într'un unghiu, palid și rugându-se de iertare. El fu vizitat; cupa de aur era la el. El mărturisii în

mărgăritariu în bogata cunună de scandaluri din vieța noastră socială.

Delegațiunile noastre luptă în Viena cu bărbăție. Trebuie să recunoșcam că oamenii o au dus departe. În academia orientală se propune limba maghiară și dreptul penal maghiar. Aceasta pentru cuvântul, că diplomații noștri pe la cabinetele europene să se poată înțelege cu guvernele respective în afacerile internaționale.

Risum teneatis, sau pe romănesce nu rideți rogu-vē. Bărbații ori băeții dela pressă maghiaro-jidană câte odată sciu fi și naivi. Din incidentul cravalurilor dela universitatea din Viena contra profesorului Maassen pentru ținuta sa în dieta Austriei inferioare, unde el a vorbit pentru egala îndreptărire a tuturor naționalităților, cravaluri arangiate de studenții de naționalitate germăna, diarele de aici i-și iau ansă de a parada cu toleranța ungrească, toleranța fără păreche în lume.

Pare că acum ved cu ochii desbaterea dela 30 Aprile, 1879. în parlamentul Ungariei, când cu introducerea limbei ungresci în scoalele noastre populare. Primul orator din această di — a doua di de desbatere — a fost Mocsáry Lajos, care și-a luat inima în dinți și a avut curagiul a mărturisi adevărul, demascēnd scopul urmărit de unguri prin amintitul proiect de lege. Cum s'a năpăstuit întreagă societatea ungrească asupra lui Mocsáry. Despre toleranța aceasta nu mai sciu ungerii nimica.

Parlamentul nostru acum are ferii. În 27 a lunii curgētoare se va deschide și după cum putem prevedē vom avé a înregistra lucruri picante. Ni se pune în vedere un proiect de lege, prin care se va regula căsătoria civilă între creștini și evrei. Se înțelege că domnul Istóczy și cei de o părere cu dēnsul încă nu-și vor pune lăcat la gură.

Apropos. Dela Istóczy mi-a sărit mintea la „Függetlenség”.

Se vorbește că diariul „Függetlenség” nu va mai apăre, ci se va contopi cu al lui Istóczy „12 röpirat”. Din aceste două se va nasce un al treilea sub numele „Hunnia.”

N'avem decât o dorință. Diarul nou să moștenească onestitatea lui Istóczy și diligența lui Verhovay. Minte și înțelepciune nu le dorim căci în lumea de astăzi moderațiunea și tactul sînt timbrate de crime contra naționalității.

Din viața noastră internă cu altă ocașiune.

Cor.

Varietăți.

* (Convocare.) P. T. domni membrii ai comitetului central al „Reuniunei” învățătorilor dela scoalele române gr. or. din districtul Sighișoarei anume I. Președinții despărțemintelor tractuali. II. Învățătorii: Ioan Muntean și Ioan Berescu inv. în Sighișoară; Ioan Rondolean și Emanuil Florea inv. în Daneș, Demetriu Stuchirean inv. în Bertan, Dionisie Chendi, capelan și inv. în Șarov, Nicolae Muntean inv. în Saschiz, Ioan Florea inv. în Hetur, Ioan Oprea inv. în Laslea-mare și Eremie Bucșa inv. în Boiu mare — sînt rugați a se presenta în 6 Noemvre st. v. a. c. la 1 oară după am. la ședința ordinară în edificiul casei parohiale (I) gr. or. din Sighișoara, locul central al districtului.

Obiectele de pertractare vor fi:

1. Elaborarea unui regulament pentru înavușirea și folosirea bibliotecii.

felul său. El vęduse cu o oară în urmă, pe jupânul Iohan aducēnd obiectul acesta prețios cu intențiuni ce el le găcise, și cređēnd că nu-l vede nime-nă, el să hotărise a-l duce în castel, precum dicea, ca să nu se acuse stăpânul său nevinovat de un furt; însă, în momentul când voia să fugă, el se afla închis în grajd a cărui ușe resistă opintirilor sale, când, la șgomotul luptei voia să vie lui în ajutor. În rațiunea acestor mărturisiri foarte suspecte, maiorul puse să lege pe jupânul Puffo ca și pe ceialalți, și îl conduse în gaard, unde Peterson fu însărcinat în numele legii a sprigini pe caporalul în paza celor trei prinși. Cupa de aur fu dusă în triumf de dl Goefle pe masa din sala ursoaicei.

Într'aceea Martina Akerstrom întimpină pe incredințatul seu, fără nici o temere, de ce va dice lumea, și fără a se sfi de prezența maiorului și a caporalului. Buna și candida persoană n'avea alte grigi decât două; nelinisea părinților de absența sa și lipsa zăharului pentru a oferi un ceaiu „bieților domni, cărora trebuie că le este așa frig!” Ea ceru să se trimită cineva la castelul nou să liniscească pe autorii dielilor sale și să aducă zăhar.

Încât pentru punctul cest din urmă, Nils, deșteptat de șgomotul din jurul său, și linisct vędēnd oficerii, ar fi putut satisface dorința bunei Martine, de oare ce el scia foarte bine, și cu cuvânt,

2. Cestiunea încassării tacselor restante și curente.

3. Cestiunea tipăririi statutelor „Reuniunei” și distribuirea lor între membrii.

4. Elaborarea unui regulament pentru înmulțirea și administrarea fondului.

5. Alegerea și stabilirea materialului și a temelor de pertractat în adunările generale a despărțemintelor.

6. Curenții.

Sighișoara în 25 Octomvre 1883 st. v.

La însărcinarea președintelui

Ioan Muntean
vice-preș.

* (Seriosul.) „Gazeta Transilvaniei” scrie în Nr. 126 următoarele: „Telegraful Roman... din organ diecesan moderat ce era, s'a transformat într'un organ pasionat personal al metropolitului Romanul”; ear mai la vale vorbind de o notiță a noastră din numărul penultim al nostru, dice: „Cât pentru declararea autorisată a „Telegrafului Român”, ea nu merită a i se da mai multă atențiune din partea unui organ serios ca al nostru”, apoi încheie astfel: „Despre politica Gazetei are să judece publicul român și cu cea mai mare linisce supunem tot judecării lui declarația autorisată din „Tel. Rom.” cu demnul ei limbajiu de preceupață, care vinde gogoși pe „podul miciniilor din Sibiu”. — Poftim serioșitatea cu care se laudă „Gazeta”! Afle dar publicul român și din acestea: unde au rolul seu pasiunile, și în cât are drept „Gazeta” a se numi organ serios?”

Conspectul operațiunilor Institutului de credit și de economii „Albina” în luna Octomvre 1883.

Întrate.		fl.	cr.
Numerariu din 30 Septemvre		69,588.77	
Depuneri		143,135.46	
Cambii rescumpărate		192,461.01	
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi		8,784.77	
Interese și provisiuni		17,861.87	
Fondul de pensiune		259.50	
Monetă vëndută		78,302.38	
Efecte		11,801.55	
Conturi curente		104,771.18	
Diverse		2,919.57	
		fl. 629,885.76	
Eșite.		fl.	cr.
Depuneri		76,600.29	
Cambii escomptate		236,213.09	
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi		27,176.—	
Interese pentru depuneri		631.58	
Interese pentru scrisuri fonciare		18,606.—	
Contribuțiuni și competențe		1,747.97	
Salarie și spese		2,070.95	
Monetă cumpărată		81,871.71	
Conturi curente		129,961.25	
Diverse		14,602.78	
Saldo în numerariu cu 31 Octomvre 1883		40,404.19	
		fl. 629,885.76	

Sibiu în 31 Octomvre 1883.

Visarion Roman m. p., Iosif Lissai m. p.,
director executiv. comptabil.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 8 Noemvre n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	130.—	119.85
Renta de aur ung. de 4%	86.60	86.60
Renta ung. de hârtie	85.15	113.—
Împrumutul dramurilor de fer ung.	138.40	138.75
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina”	—	100.80
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.60	78.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	839.—	278.50
Sorți de regularea Tisei	109.70	109.75
Galbin	5.71	5.71
Napoleon	9.57	9.57
London (pe polița de trei luni)	120.40	120.—

unde se afla provisiunea de zăhar adusă ađi-dimineață de Ulfilas: însă, încât pentru punctul cel întâiu, lipseau curieri, și maiorul stărnia a face proces verbal, în ședința, asupra depozițiunei ce facu Martina împreună cu locotenentul Osburn, relativ la vorbele bandiților, auzite cu două oare în urmă, în intrarea turnului din castelul nou. Fiind pentru el nodul atacerei aci, el luă dările de samă amēnunte și le scris, regretând că martorul al treile, contesa Margareta nu era de față, ca să iscălească și dēnsa.

Margareta era în odaia păditorului, unde o rugase Cristian în grabă să între, ca să n'o vadă tinerii oficeri, în fața cărora ea n'avea scusă, plausibilă și sfântă în Svedia, a fi venit din ingrigire pentru viața incredințatului seu; dară contesa, ședēnd lângă ușe, auzi reclamându-se concursul său, și după ce se convinsese, auzind glasurile, că n'are a se teme de vorbele persoanelor de față, deschise ușa cu vivacitate și intră. Ea voi să jure și să iscălească, că furtul infam, imputat lui Cristian, prin sfaturile și planurile baronului, fu anunțat pe d'inainte, de fața ei.

Vędēnd-o maiorul și locotenentul, nu putură reține o exclamațiune de surprindere; însă dl Goefle cu obicnuita sa prezență de spirit se însărcină a esplica toate.

(Va urma).

Nr. 2963.

[596] 1—3

CONCURS.

În cercul sanitar al Boiței, comitatul Sibiului, de carele se ține Boița, Tâlmăciul, Tâlmăcelul Porcești și Vestemul, fiind a se îndeplini postul vacant de medic cercual se deschide termin de concurs până în 28 Noevre 1883 st. n.

Cu acest post este împreunat:

1. a) Pentru un doctor de medicină salariu anual de 500 fl.; b) pentru un chirurg salariu anual de 400 fl.

2. Paușal de locuință și încălzire 100 fl.

3. Pentru fiesce care prima vizită afară de eventuala cărușă 50 cr.; pentru vizitele următoare câte 30 cr.

4. Alesului medic cercual i va sta în voiașă să alege locul de reședință sau în Boița sau în Tâlmăciul.

5. Cunoscința limbei române și germane se recere.

Cereri de competență bine instruate sînt a se adresa până la terminul pre-fipt către subscrișul, carele la recerînță cu plăcere este gata a da deslușiri mai detaiate.

Tâlmăciul în 6 Noevre 1883.
Pretoarele cercului Cisnădiei.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIU.

A eșit de sub presă:

[598] 1

CALENDARIU

pe anul visect dela Christos
1884.

Anul al treideci și treilea.

Prețul unui esemplar legat **30 cr.**, pentru vîndători nelegat **23 cr.** v. a. și legat **25 cr.** v. a.

CUPRINSUL:

Calendarul (julian și gregorian, cu însemnarea exactă a Evangeliilor și glasurilor de peste an). — Pătrările lunilor. — Genealogia casei domnitoare austriace. — Regenții europeni. — Ser-vișul postal și telegrafic. — Tacsă de timbru pentru polițe și documente. — Tabela pentru computarea intereselor. — Măsurile nouă și vechi.

Sematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania cuprîndînd și protopres-biterii, administratorii protopresbiterali, parochii și învătătorii cu comunele bisericesci din archidieceșă după noua arondare a protopresbiteratelor.

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Pajura, (Poveste din Ardeal). — **Cine a scos pe Adam și pe Eva din raiu**, (Snoavă). — **Pindul și Carpatul**, (Episod din istoria resbelului inde-pendenței României). — **Poesii**: „Vine iarna, vine iarna”. — „Ursul, Vulpea și Lupul”. — **Cugetări bătrănesci**.

Conspectul săptămănilor. — Însemnarea tîrgurilor.

Administrațiunea tipografiei archidieceșane în Sibiu.

Foc mare în Helveția!

În noaptea spre 30 I. tr. a isbucnit în fabrica de oroloage și invelie a lui **Francesco Finenzo & Freres** în Genf, Helveția, un foc mare, care pe lângă toată stăruința pompierilor din Genf nu s'a putut localisa, fiind focul nutrit prin vîntul cel mare prefăcînd în abea opt oare toate localitățile fabricii precum și locuințele învecinate ale lucrătorilor în cenușă. Cu multă osteneală abia sau putut scăpa din făcări 2563 bucăți de oroloage de buzunariu de cele mai fine precum și obiecte de decor de aur, aflănduse acestea în catul cel de desubt; și fiindcă lipsa lucrătorilor remași fără casă și fără pîne este de com-pătimit, compagna a otărit a transpune obiectele scăpate din făcări la firma subsemnată din Viena cu acea rugare, ca toate acele oroloage și obiecte prețioase se le vîndă în termen de 30 de zile numai cu prețul ce au costat căsniliele cele fin gravate, regularea, și lanțurile cele grele, lungi și aurite de oro-loage, aproape pe nimica și numai și numai se se poată solvi lucrătorilor restul din plata lor și se nu-i lasă se peară de foame. Se atrage atențiunea onorabililor cetitor în numele lucrătorilor ajutoară, că un ofert așa eștin de negoț nu se oferă tot deauna și că însuși cumpărătorii vîndîndi marfa pot trage un folos însemnat, pentru aceea folosind această ocaziune se poateșcă a procură fie-care din oroloagele și obiectele de decor mai jos însemnate, chiar dacă nu pentru folosința sa proprie; căci numai casuliile cele fine ale acestor oroloage și fasoanele cele elegante ale obiectelor de decor au costat atăta, cât se cere acum pentru tot.

Următoarele oroloage și obiecte de decor trebuie să se vîndă în termen de 30 de zile:

350 oroloage de buzunariu cilindric, de cel mai fin aur francez dublă sau de Nichel-A gint, fin gravate dimpreună cu lanț greu aurit, fason de aur reșasate pe minută escelent. Tot la olaltă numai fl. **4.90**, aceleași de argint curat de 13 loși, probate prin oficial c. reg. austro-ung. de estimare ces. reg. austro-ung. de estimare și tare aurite numai cu fl. **11**. —

250 oroloage anchor cu 15 rubine în căsul e de cel mai escelent aur-dublă francez sau de Nichel-argint gravate escelent canelate cu uvragiu adevărat, cu arătătoriu de secunde și lanț elegant repa-sate, numai cu fl. **7**. — Aceleași oroloage anchor de argint curat de 13 loși, probate prin oficial ces. reg. austro-ung. de estimare și tare aurite numai cu fl. **11**. —

200 oroloage remontoir de Washington de Nichel-argint ori din dublă de aur, se întoarce la manunchiu fără chee, cu întocmire mecanică pentru arătătoriu, cu uvragiu adevărat, cu arătătoriu de secunde, escelent regulate pe o minută; cel mai escelent orolog din lume; prețul dimpreună cu lanț elegant numai fl. **8.30**.

180 oroloage remontoir de argint curat, de 13 loși, probate prin oficial ces. reg. austro-ung. de esti-mare se întoarce la manunchiu fără chee, cu întocmire mecanică pentru arătătoriu, uvragiu și arătătoriu de secunde, regulat pe minută, cel mai esc lent orologiu din lume. Prețul mainainte fl. **25**. —, acum cu prețul de batjocură numai de fl. **13**. —

Garanție pe 5 ani.

217 inele de aur curat, cu imitațiune de brilante, în toată mărimea, de aur adevărat de 6 carate, în etui escelent de catifea, bucata numai cu fl. **3.75**.

184 părechi de cercei cu brilante ori Boutonieurs de aur adevărat de 6 carate, provăduțe cu brilante escelente, în etui fin de catifea, părechia numai cu fl. **3.75**.

222 părechi de cercei din aur curat probat, de 6 carate provăduțe cu corale escelente în etui pă-rechia numai cu fl. **1.50**.

164 medalioane din aur-dublă francez, cu brilante artificioase, numai fl. **2.50**.

150 Ace pe pept sau la cravate de aur curat de 6 carate probat prin oficial ces. reg. austro-ung. de estimare provăduțe cu imitațiuni de brilante pompoase, dimpreună cu etui, bucata fl. **1.80**.

250 Bumbi de Chemisset de aur curat de 6 carate, provăduți cu imitațiune de brilante de minune fru-moase, bucata fl. **1.80**. Toate acestea obiecte de decor sînt prin splendoarea lor așa de frumoase, încât prin ele se poate cruța foarte mari capitale.

Comande postale precum și telegrafice, cari se eșteptuesc numai pelângă trimitere anticipative a sunei sau cu posticipatiune (Nachnahme) sunt a adresa la

Schweizer Uhren- und Goldwaaren-Vertretungshaus.
WIEN,

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20.

[586] 3—3

Elemente de istoria naturală

pentru scoalele populare, de Dr. **Daniil P. Barcianu**, prelucrate în conformitate cu planul de învățămînt al normativului scolar, votat în sesiunea sinodului archidieceșan din anul 1882.

Cursul I, descrieri de indiviși, cursul II, comparări și grupări, cu multe ilustrațiuni.

Amîndouă cursurile admise pentru scoalele populare din archidieceșă și din dieceșele Arad și Caransebeș, prin decisiunile Nr. 3025/1882, Nr. 3883/1883 al Venerabilului consistoriu archidieceșan, prin decisiunea Nr. 1244/1883 a Venerabilului consistoriu din Arad și Nr. 460 Scol. 1881 a Venerabilului consistoriu din Caransebeș.

Cursul III în preparare.

Prețul cursului I, 50 cr. v. a.; al cursului II, 60 cr. v. a.

Se află în deposit la librăria archidieceșană din Sibiu.

[597] 1—3

La comande mai mari rabat corespunđător.

Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și recuisite bisericesci

de rit catolic și grec.

[555] 5—30

în Budapeșta, strada Vașului, Văczi uteza Nr. 17.

Felon sau Odăjdii
Albe, Stihare, Dal-maticice, Baldachin, prapori. Toate fe-liurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pen-tru pompieri) co-

vor pe altariu, po-tiruri, pietohlebni-ca, cădelnițe, paci-fical, candelile de altar, policandre pentru biserică, ri-pide, chivot, cărți de Evangelie etc.

Comande se eșteptuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.

Apel urgent!

Cătră toți locuitorii Austro-Ungariei.

Din cauza împărțirii averei au hotărît eređii firmei **Johann Karl Kunzschmidt**, care esistă deja de 121 de ani, în ședința lor ținută la 1 Iunie a. c., a viude toată marfa aflătoare în magazinul susnumitei firme cu un preț ne mai pomenit și necredibil de eștin.

În deposit se mai află următoarele marfe:

4500 cămăși pentru dame din cel mai fin Chifon englezesc cu frumoase brodării svițiane, o adevărată artă de brodărie; prețul pentru o cămășă e nu-mai fl. 1.50 pentru 12 = fl. 16.50.

1500 corsete de noapte pentru dame tot de aceeași calitate, cu brodării admirabile și frumoase preste întreaga lor lungime, un vestmînt frumos pentru fie-care damă, una numai cu fl. 1.50; o dusină = fl. 16.50. Tot aceleași din Barchet greu cu fl. 1.60.

5600 rochii pentru dame cu plissé și cu brodării svițiane frumoase cu fl. 1.40; o dusină cu fl. 15.50. Tot aceleași din Creton roșu cu fl. 1.50; o dusină cu fl. 16.50; din filz greu cu fl. 1.75. Tot aceleși din pănură fină cu îmfrumșări de lână colorată, cu plissé, cu prețul de fl. 2.50.

3560 cămăși pentru bărbați din cel mai fin Chifon englezesc cu pept neted cuadruplu, în diferite lărgimi ale gulerului; prețul pentru una cu fl. 1.50; dusina fl. 16.50.

1500 dusine garoituri de masă, de damast, constătătoare din 12 serviete și din o față de masă mare, toate cu îmfrumșări de flori frumoase numai cu fl. 2.85, întru adevăr necesar pentru fie-care casă.

2000 dusine de stergare turcesci, toate tivite frumos, cu brodării roșii, dusina cu fl. 3.75.

2000 șaluri mari pentru dame din cea mai fină lână de Berlin în colorile cele mai alese și mai frumoase precum: turcesci-șotice, sur, alb-vîndet, negru, roșu închis vîrgate, etc., bucata cu fl. 1.20; dusina fl. 12.50.

400 șaluri (Plaids) de călătorie, foarte mari și groase, fabricatul cel mai greu și mai solid englezesc precum: sur, roșu închis, tîrcate, acestea șaluri se pot întrebuiința din cauza mărimeilor eștra-ordinare ca **îmbrăcăminte de carnă, acoperemînt în călătorie, acoperemînt pentru pat și ca șhwal pentru dame** și după o întrebuiințare de 20 ani, le poți preface în alt vestmînt elegant, acestea învîlitoare pot înlocui cu desevîșire pardesiile și palitonele de carnă. Prima calitate mai inainte 15 fl., acum însă numai cu fl. 5.85. Calitate de a doua mână mai inainte fl. 12 —, acum însă numai fl. 4.85.

300 bucăți pănză de casă — de 30 de coți, țesătura cea mai bună, și mai grea, necesarie pentru ori ce casă, bucata numai cu fl. 5.50. —

Prețul pănzăturilor se ridică foarte iute, pănzătura preste pușin timp va fi cu prețul indoit, pentru aceea se comande cât mai îngrabă fie-cine.

500 covoară (coperișe) de pat, din mătasa cea mai fină și mai grea de Lyon (mătasă de shappe) colorate vîndet, alb, roșu și galben de minune eștine, bucata numai cu fl. 4. —

350 bucăți garnituri de Gobelin, constătătoare din două covoare de pat foarte fine, din un covor de masă, colorat pompos cu ciucuri de catifea — o garnitură adevărată toate trei bucăți la olaltă costă numai fl. 7.50.

5000 dusine lepedee de pat, fără cusătură din pănza cea mai grea, de in, foarte mari, chiar și pentru patul cel mai mare, bucata cu fl. 1.35; o dusină fl. 15. —

Fie-care cumpărătoriu, care cumpără de odată marfă de cel pușin fl. 15. — primesce o remunerațiune — adevărat *gratis* un orologiu svițian de brons-auru fran-gez elegant cu lanț lung, cu o garanță de **2 ani**.

Comandele, se fac în bani gata prin asignațiune postală sau cu rambursă, și sînt a se adresa la:

Administrațiunea eređilor Rabinovicz,
WIEN,

II., Schiffamtsgasse 20.

[585] 3—3